

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 280/2020-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 17. júna 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], právne zastúpeného advokátom JUDr. Martinom Kubovičom, LL.M., MSc., M. R. Štefánika 14, Sereď, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9 Sžsk 24/2017 z 27. februára 2019 a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKOVANÉ] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav veci a sťažnostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. júna 2019 doručená ústavná sťažnosť [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ],

■■■■■ ■■■■ ■■■■ (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 9 Sžsk 24/2017 z 27. februára 2019 (ďalej aj „napadnutý rozsudok najvyššieho súdu“ alebo „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa správnou žalobu doručenu Krajskému súdu v Trnave (ďalej len „krajský súd“) 1. apríla 2015 domáhal proti Sociálnej poisťovni ako žalovanej (ďalej aj „žalovaná“) preskúmania a následne zrušenia jej rozhodnutia č. 20849-2/2015-BA z 23. marca 2015, ktorým jeho odvolanie podané proti rozhodnutiu pobočky žalovanej č. 700-0600029914-GC09/14 zo 16. októbra 2014 (ďalej aj „prvostupňové rozhodnutie“) zamietla a prvostupňové rozhodnutie svojej pobočky potvrdila.

3. Pobočka žalovanej označeným rozhodnutím č. 700-0600029914-GC09/14 zo 16. októbra 2014 vo veci zániku povinného nemocenského poistenia a dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 178 ods. 1 písm. a) prvého bodu zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) rozhodla, že sťažovateľovi ako samostatne zárobkovo činnnej osobe *„nezaniklo povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie dňa 31. decembra 2006.“* Pobočka žalovanej vo veci rozhodovala po tom, čo jej sťažovateľ doručil odhlášku z povinnej účasti na nemocenskom a dôchodkovom poistení k 31. decembru 2006. Sťažovateľ tak postupoval z dôvodu, že k 31. decembru 2006 ukončil samostatný výkon advokácie, čím mu zaniklo sociálne poistenie podľa § 5 zákona o sociálnom poistení, pretože od 1. januára 2007 začal vykonávať advokáciu prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným VRANOVIČ, s. r. o., Hlavná 25, Trnava, IČO 36 669 661 (ďalej len „spoločnosť“).

4. Z údajov z výpisu z daňového priznania sťažovateľa za rok 2005 pobočka žalovanej zistila, že jeho príjem z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a inou samostatnou zárobkovou činnosťou za rok 2005 bol v sume 1 664 006 Sk/55 234,88 €, čo je suma vyššia ako 12-násobok minimálneho vymeriavacieho základu (82 800 Sk/2 748,46 €). V odôvodnení rozhodnutia pobočka žalovanej poukázala na znenie § 21 ods. 1 a 4 zákona o sociálnom poistení, podľa ktorého povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie samostatne zárobkovo činnnej osobe vzniká od 1. júla kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a inej samostatnej zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a inou samostatnou zárobkovou činnosťou bol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10, a zaniká 30. júna kalendárneho roka nasledujúceho po kalendárnom roku, za ktorý jej príjem z podnikania a inej samostatne zárobkovej činnosti podľa osobitného predpisu alebo výnos súvisiaci s podnikaním a inou samostatnou zárobkovou činnosťou nebol vyšší ako 12-násobok vymeriavacieho základu uvedeného v § 138 ods. 10 zákona o sociálnom poistení. Pobočka žalovanej považovala za preukázané, že sťažovateľov príjem za rok 2005 túto hranicu prevýšil. Ďalej pobočka žalovanej skonštatovala, že *„oprávnenie advokáta na výkon advokátskej činnosti, podmienené jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou až do času, kým nebol z takéhoto zoznamu vyčiarknutý má za následok, že advokát je samostatne zárobkovo činnou osobou na účely zákona o sociálnom poistení, a preto je povinne nemocensky poistený a povinne dôchodkovo poistený podľa § 14 ods. 1 písm. b) podľa § 15 ods. 1 písm. b) zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení...“*. Pobočka žalovanej preto rozhodla, že sťažovateľovi napriek doručenej odhláske povinné nemocenské a povinné dôchodkové poistenie ako samostatne zárobkovo činnnej osobe k 31. decembru 2006 nezaniklo.

5. Proti prvostupňovému rozhodnutiu pobočky žalovanej podal sťažovateľ odvolanie, súčasťou ktorého bola aj listina Slovenskej advokátskej komory zo 14. novembra 2014, ktorou mu potvrdila, že sťažovateľ *„s účinnosťou od 1. januára 2007 zmenil spôsob výkonu advokácie a v súvislosti s touto zmenou [mu] zaniklo... oprávnenie vykonávať advokáciu ako fyzická osoba samostatne popri súčasnom výkone advokácie spôsobom ako konateľ“*

spoločnosti s ručením obmedzeným.“. O odvolaní sťažovateľa rozhodlo ústredie žalovanej rozhodnutím č. 20849-2/2015-BA z 23. marca 2015 tak, že odvolanie sťažovateľa zamietlo a zároveň potvrdilo prvostupňové rozhodnutie pobočky žalovanej. V odôvodnení svojho rozhodnutia ústredie žalovanej zopakovalo dôvody rozhodnutia pobočky a ďalej uviedlo, že „[a]dvokát zapísaný do zoznamu advokátov, ktorý vedie SAK, nadobúda na účely sociálneho poistenia postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby.“, pričom pod „[z]ánikom oprávnenia na vykonávanie činnosti podľa osobitného predpisu (zákona o advokácii) sa rozumie vyčiarknutie SAK zo zoznamu advokátov.“. Vzhľadom na už uvedené a s poukazom na znenie § 12 ods. 1 písm. a) a e) zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o advokácii“) ústredie žalovanej dospelo k záveru, že „advokát, ktorému bol zmenený spôsob výkonu advokácie, zostáva naďalej advokátom v zmysle § 12 ods. 1 zákona o advokácii, a preto advokátovi, t. j. aj účastníkovi konania, nezaniká postavenie samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zákona, a ani povinné nemocenské poistenie a povinné dôchodkové poistenie podľa § 21 ods. 4 písm. b) zákona.“.

6. Proti rozhodnutiu ústredia žalovanej podal sťažovateľ správnu žalobu, o ktorej rozhodol krajský súd rozsudkom sp. zn. 14 S 69/2015 zo 14. septembra 2016 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“) tak, že obe rozhodnutia žalovanej zrušil a vec vrátil pobočke žalovanej na ďalšie konanie.

7. Následne proti rozsudku krajského súdu podala žalovaná kasačnú sťažnosť podľa § 438 a nasl. zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení neskorších predpisov, o ktorej rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 27. februára 2019 tak, že rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení svojho rozhodnutia sa stotožnil s obsahom rozhodnutí žalovanej.

8. Sťažovateľ s rozhodnutím najvyššieho súdu nesúhlasí a v rámci ústavnej sťažnosti namieta nesprávne závery najvyššieho súdu v napadnutom rozsudku a je toho názoru, že najvyšší súd

„... potvrdil správnosť postupu a rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie, hoci tá vedome nerešpektovala obsah záväzného potvrdenia Slovenskej advokátskej komory o tom, že sťažovateľ nie je od 01. 01. 2007 samostatne zárobkovo činnou osobou podľa zákona o sociálnom poistení,

... svoje rozhodnutie oprel o taký právny názor, ktorého aplikovanie má za následok porušenie právnej istoty ako jedného zo základných princípov právneho štátu. Podľa názoru súdu osoba spravujúca sa obsahom záväzného potvrdenia vydaného na základe zákona môže byť neskôr v správnom aj v súdnom konaní neúspešná, pretože podľa správneho orgánu a súdu sa práve rešpektovaním obsahu záväzného potvrdenia fyzická osoba dopustila porušenia zákona.

... samotný právny názor o tom, že advokát poskytujúci právne služby výlučne prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným má zároveň oprávnenie na vykonávanie samostatnej zárobkovej činnosti... [je] nesprávny a diskriminujúci.“

9. Sťažovateľ ďalej vo svojej ústavnej sťažnosti uvádza:

„... samotný zápis advokáta v zozname advokátov (ktorý je vlastne registrom osôb, ktoré spĺňajú zákonné podmienky na vykonávanie advokácie) nemá obdobný charakter, ako napr. živnostenský register. Advokát, ktorý chce vykonávať advokáciu prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným nemá možnosť sa z tohto zoznamu nechať vyčiarknuť. Musí tam byť zapísaný. Nie je však žiaden dôvod na takéhoto advokáta nahliadať inak, ako na iné osoby podnikajúce na území SR, ktoré majú možnosť zvoliť si, že chcú svoju podnikateľskú činnosť vykonávať v rámci spoločnosti s ručením obmedzeným a napríklad ukončiť živnosť fyzickej osoby, čím v zmysle § 5 zákona o sociálnom poistení prestávajú byť okamžite poistenými osobami. Advokát analogicky oznámi komore zmenu spôsobu výkonu advokácie a naďalej pokračuje vo výkone advokácie prostredníctvom spoločnosti s ručením obmedzeným, v ktorej vystupuje ako konateľ.“

10. Na základe už uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo

na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Sžsk/24/2017 zo dňa 27.02.2019 porušené bolo.

Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky č. k. 9Sžsk/24/2017 zo dňa 27.02.2019 sa zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie.“

11. V súlade s čl. X bodom 5 písm. c) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 v znení dodatku č. 1 bola vec sťažovateľa 17. októbra 2019 prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Liborovi Duľovi a v zmysle čl. II bodu 3 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola prejednaná vo štvrtom senáte ústavného súdu v zložení Miroslav Duriš – predseda senátu, Ladislav Duditš a Libor Duľa.

II.

Právomoc ústavného súdu, relevantná právna úprava a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu

12. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

13. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

14. Ústavný súd podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh na začatie konania predbežne prerokuje

na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

15. Ústavný súd môže podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, III. ÚS 263/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012).

17. Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre, poukazujúc na svoje ústavné postavenie (čl. 124 ústavy), opakovane zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli

k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli, resp. arbitrárnosti pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

18. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

19. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

20. Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom.

21. Ústavný súd v súlade so svojou ustálenou judikatúrou konštatuje, že obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sú obdobné záruky, že vec bude spravodlivo prerokovaná nezávislým a nestranným súdom postupom ustanoveným zákonom. Z uvedeného dôvodu v týchto právach nemožno vidieť podstatnú odlišnosť (m. m. II. ÚS 27/07).

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

22. Podstatou ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s právnym posúdením jeho postavenia ako samostatne zárobkovo činnnej osoby, a to na účely jeho povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia v čase, keď sťažovateľ po zmene spôsobu výkonu advokácie vykonáva od 1. júla 2007 advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným (v jej mene a na jej účet). Sťažovateľ tiež tvrdí, že žalovaná bola povinná pri svojom rozhodovaní vychádzať zo záväzného potvrdenia Slovenskej advokátskej komory o spôsobe výkonu advokácie sťažovateľa č. 7/2014-JUDr.Hr/Ma zo 14. novembra 2014.

23. Ústavný súd tu v záujme preskúmateľnosti vlastnej rozhodovacej činnosti považoval za potrebné poukázať na podstatnú časť odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, v rámci ktorého najvyšší súd okrem iného uviedol:

„... Z citovaného ustanovenia § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z., ktoré je definíciou SZČO na účely sociálneho poistenia, vyplýva, že sa za ňu bude považovať každá fyzická osoba, ktorá má povolenie na výkon špecifikovaných činností vrátane advokácie a zároveň nie je v pracovnom pomere voči inej osobe. Aby teda bola fyzická osoba - advokát považovaná za samostatne zárobkovo činnú osobu, musia byť v jej prípade kumulatívne naplnené dve podmienky. Jednak je potrebné mať povolenie na vykonávanie advokácie, a teda aj v materiálnej rovine ide o osobu, ktorá môže poskytovať právne služby podľa zákona č. 586/2003 Z. z. (bola zapísaná do zoznamu advokátov, nebola z tohto zoznamu vyčiarknutá, ani jej nebol výkon advokácie pozastavený) a tiež nesmie byť v pracovnom pomere k inej osobe. Je potom zřejmé, že výkon funkcie konateľa spoločnosti s ručením obmedzeným nebude pracovným pomerom, keď v tomto prípade nejde o výkon závislej práce vo vzťahu nadriadenosti zamestnávateľa a podriadenosti zamestnanca, podľa pokynov zamestnávateľa. Kasačný súd tiež zdôrazňuje, že spôsob, akým advokát vykonáva advokáciu (špecifikovaný v § 12 ods. 1 zákona č. 586/2003 Z. z.), nie je rozhodným pre posúdenie, či je advokát SZČO, resp. či má oprávnenie na výkon advokácie. Naopak, už zo samej skutočnosti, že zákon explicitne stanovuje, že advokát môže vykonávať advokáciu aj

ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným, vyplýva, že osoba, ktorá je konateľom spoločnosti s ručením obmedzeným, ktorej predmetom podnikania je poskytovanie právnych služieb, má oprávnenie na výkon advokácie, a teda napĺňa podmienku stanovenú § 5 písm. c/ zákona č. 461/2003 Z. z.“

24. Už uvedené právne úvahy viedli najvyšší súd k záveru, že sťažovateľ „*dňa 31. 12. 2006 splňal obe uvedené podmienky - a síce bol oprávnený vykonávať advokáciu a zároveň nebol v pracovnom pomere. Je teda zrejme, že skutočne bol SZČO a ku dňu 31. 12. 2006 mu nezaniklo povinné nemocenské a dôchodkové poistenie.*“.

25. Z citovaných častí napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že najvyšší súd sa v prvom rade zaoberal otázkou, či advokát, ktorý vykonáva advokáciu ako konateľ spoločnosti s ručením obmedzeným podľa § 12 ods. 1 písm. e) zákona o advokácii, má status samostatne zárobkovo činnnej osoby podľa § 5 písm. c) zákona o sociálnom poistení (v znení účinnom k 1. januáru 2007). Ako z rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, povinnosť platiť poistné na nemocenské a dôchodkové poistenie vzniká iba za súčasného splnenia podmienky, že daný subjekt je samostatne zárobkovo činnou osobou a zároveň nie je v pracovnom pomere voči inej osobe.

26. Pre účely posúdenia trvania povinného nemocenského a povinného dôchodkového poistenia najvyšší súd dospel k záveru, že existencia oprávnenia advokáta na vykonávanie advokátskej činnosti podmienená jeho zápisom v zozname advokátov vedenom Slovenskou advokátskou komorou trvá až do času, kým advokát nebol vyčiarknutý z takéhoto zoznamu, čo má za následok, že musí byť považovaný za samostatne zárobkovo činnú osobu pre potreby zákona o sociálnom poistení.

27. Z odôvodnenia rozhodnutia najvyššieho súdu jednoznačne vyplýva, o ktoré ustanovenia zákona o sociálnom poistení a zákona o advokácii oprel svoje zistenia. Najvyšší súd v dostatočnej miere vysvetlil svoje myšlienkové pochody vedúce k právnemu záveru o tom, že zmena formy výkonu advokácie nemá vplyv na zánik povinného nemocenského poistenia a povinného dôchodkového poistenia.

28. Podľa názoru ústavného súdu argumenty najvyššieho súdu odôvodňujúce výrok jeho rozhodnutia treba hodnotiť ako legitímne a ústavne akceptovateľné. Ústavný súd zastáva názor, že napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu najvyšší súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení. Rozhodnutie, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ svojho výroku, je preto potrebné z tohto pohľadu hodnotiť ako výsledok rozhodovacej činnosti, ktorým je realizované základné právo účastníka konania na súdnu ochranu, resp. právo na spravodlivé súdne konanie.

29. Aj v sťažovateľovej veci sú právne závery najvyššieho súdu identické so skutkovo obdobnými vecami, ku ktorým najvyšší súd konštantne zaujíma rovnaký postoj, pričom aj ustálená judikatúra ústavného súdu tieto právne názory dlhodobo akceptuje ako ústavnoprávne udržateľné, a tak niet dôvodu aj s ohľadom na uznesenie pléna ústavného súdu sp. zn. PLz. ÚS 1/2015 zo 4. marca 2015 odchýliť sa od postoja ústavného súdu k opodstatnenosti týchto sťažností vyslovených v jeho skoršej rozhodovacej praxi ani v prerokúvanom prípade. I samotný ústavný súd musí vynaložiť maximálnu snahu v prospech rešpektovania právnej istoty, v posudzovanom prípade nastolenej stabilnou judikatúrou najvyššieho súdu, a preto, zaujímajúc rovnaký postoj ako v predošlých analogických konaniach, ústavný súd považoval námietky sťažovateľa týkajúce sa nesprávneho právneho posúdenia jeho veci všeobecnými súdmi za zjavne neopodstatnené (m. m. III. ÚS 386/2012, II. ÚS 335/2013).

30. Pre úplnosť ústavný súd poukazuje i na tú skutočnosť, že zákon o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2011 obsahuje už odlišnú úpravu nielen § 5, ale aj § 21 ods. 4.

31. Ako z týchto novelizovaných ustanovení vyplýva, zákonodarca považoval v súvislosti s § 21 ods. 4 zákona o sociálnom poistení za potrebné spresniť podmienky zániku povinného nemocenského a dôchodkového poistenia samostatne zárobkovo činnnej osoby, pričom postupoval tak, že výslovne ustanovil, že toto zaniká vždy dňom, od ktorého

fyzická osoba nie je oprávnená na výkon alebo prevádzkovanie činnosti. Takto zákonodarca nahradil sporné „mať oprávnenie“ jednoznačným „byť oprávneným“, čo podľa názoru ústavného súdu posunulo dikciu ustanovenia k jej materiálnemu chápaniu. Tomu nasvedčuje aj úprava § 5 zákona o sociálnom poistení (m. m. II. ÚS 335/2013).

32. Najvyšší súd sa vyjadril aj k tvrdeniu sťažovateľa o záväznom charaktere potvrdenia Slovenskej advokátskej komory o statuse advokáta č. 7/2014-JUDr.Hr/Ma zo 14. novembra 2014 z pohľadu jeho postavenia ako samostatne zárobkovo činnnej osoby, keď aj s poukazom na právny názor uvedený v uznesení ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 93/2012 z 29. februára 2012 uviedol, že akceptovanie vymedzenia samostatne zárobkovo činnnej osoby Sociálnou poisťovňou podľa § 5 zákona o sociálnom poistení vo vzťahu k výkonu advokácie oproti obsahu potvrdenia vydaného v rámci zákonom vymedzenej pôsobnosti samosprávnej stavovskej organizácie advokátov [§ 71 ods. 2 písm. k) zákona o advokácii] nenasvedčuje nožnej arbitrárnosti záverov najvyššieho súdu. Ústavný súd sa od už uvedeného posúdenia predmetnej otázky nastolenej sťažovateľom nemá dôvod odchyliť, a tým otvoriť polemiku so svojím predchádzajúcim právnym názorom, o ktorý sa pri svojom rozhodovaní opieral aj najvyšší súd. Sťažovateľ v tejto súvislosti neuviedol dostatočné argumenty odôvodňujúce prípadný odklon ústavného súdu od svojej predchádzajúcej rozhodovacej činnosti.

IV.

Záver

33. Vychádzajúc predovšetkým zo skutočností uvedených v časti III tohto uznesenia, ústavný súd konštatuje, že nezistil také skutočnosti, ktoré by viedli k záveru o nožnej príčinnej súvislosti medzi sťažovateľom namietaným porušením základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a rozsudkom najvyššieho súdu. Z uvedeného dôvodu ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Ústavný súd podotýka, že vzhľadom na skôr uvedené okolnosti týkajúce sa ustálenej rozhodovacej praxe ústavného súdu aj najvyššieho

súdu pristúpil k preskúmaniu kasačného rozhodnutia najvyššieho súdu vedúceho k opätovnému konaniu krajského súdu o správnej žalobe, ktoré v čase podania ústavnej sťažnosti ešte nebolo právoplatne skončené.

34. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. júna 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu